

Prof. Dr. Hamit Serbest

ÜSİMP
Yönetim Kurulu Başkanı

Üniversite Sanayi İş Birliği Merkezleri Platformu (ÜSİMP) Haziran 2007'de kurulmuştur, şu günlerde de 13. yaşını doldurdu. Kurucuları, TÜBİTAK ÜSAMP Merkezleri Programı kapsamında kurulmuş altı merkezdir. Bu merkezler Türkiye'de üçlü sarmal modeline uygun kurgulanmış ve talep odaklı çalışmaya odaklanmış ilk arayüzlerdir.

ÜSİMP'in kurulma nedeni ise TÜBİTAK'ın 1997 yılında başlattığı bu programı 31 Aralık 2006 itibarıyla kapatmasıdır. ÜSAMP merkezleri, farklı tarihlerde ve farklı yapılarda kurulmuş olsalar da hepsinin temel amacı üniversitedeki bilginin sanayiye aktarılmasıydı. Her biri bu amaç doğrultusunda farklı araçlar geliştirmiş, farklı deneyimler edinmişti ve bu birikimin korunması gerekiyordu. Dolayısıyla halen dernek veya şirket tüzel kişilikleri ile üniversite-sanayi arayüz yapıları olarak faaliyet gösteren bu merkezler (Adana ÜSAM, BİYOMEDTEK, ODAGEM, OTAM, SAM ve TAM-TTV) ÜSİMP'i kurmuşlardır.

Üye sayısı 100 olan ÜSİMP, farklı sektörlerden değişik kimliklere sahip arayüz kurumları ve "üniversite, iş dünyası ve STK" temsilcilerinin barındıran bir şemsiye kuruluştur.

Ülkemizin teknoloji ithal eden ve kullanan bir yapıya mahkûm olmaması gerektiği düşüncesiyle üniversiteler ile sanayi iş birliğinin gelişmesi, yeni teknoloji üretilmesi, üretilen teknolojilerin topluma aktarılması süreçlerinin hepsinde rol alarak ülkemizin teknoloji üreten ve ihraç eden bir yapıya gelebilmesine katkı amacıyla çalışmalar yapmak tadır.

Ekosistemin canlılığını artırmaya ve sürdürülebilirliğine yardımcı oluyoruz

Odaklandığımız projeler, ekosistemdeki oyuncuların kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, hizmetlerini çeşitlendirmelerinin sağlanması, nitelikli uzman ihtiyaçlarının karşılanması, sanayi cephesinde yeni teknolojilere talep yaratılması vb. ekosistemin canlılığını artırmak ve sürdürülebilirliğine yardımcı olmaya yöneliktir.

"ÜSİMP İnovasyon Karnesi" firmaların Ar-Ge, teknoloji ve inovasyon yeteneklerini belirleyerek zayıf ve güçlü olduğu alanları tespit etmek amacı ile ekosisteme ücretsiz sunduğumuz bir "öz değerlendirme" aracıdır. Firma yöneticisi ile tüm birim yöneticileri görüş verilebilirken sonuçlarını ülke geneli, sektörü, faaliyet gösterdiği ildeki ve bölgedeki tüm firmalarla karşılaştırmalı olarak alabilmekte. Yine 7/24 erişime açık bu web tabanlı aracı firmalar altı ayda bir tekrar kullanarak gelişimlerini ölçebilirler.

Teknoloji Transfer Ofisleri'nde (TTO) çalışan uzmanların mesleki yeterliliklerinin iyileştirilmesi ve belirli bir standarda kavuşturulması için hem ulusal hem de uluslararası çalışmalar yürütülmektedir. Ulusal bakımdan yetkili kuruluş olan Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile iş birliği içinde teknoloji transfer uzmanı mesleği için ulusal meslek standardı tanımlanmıştır. 2018 yılında Resmi

Gazete'de yayımlanan tanıma göre: "Teknoloji Transfer Uzmanı (Şeviyeye 6) kurum / kuruluşlar ve / veya disiplinler / sektörler arası teknoloji ve yenilik odaklı iş birliklerini geliştiren; araştırmacı ve girişimcilerin destek mekanizmalarından yararlanmasını sağlayan; teknoloji portföyünün ticarileştirme faaliyetlerini yürüterek girişimcilere şirketleşme ve girişimcilik ile ilgili destek sağlayan nitelikli kişidir." MYK ile sürdürülen iş birliği kapsamında halen teknoloji transfer uzmanı için yeterlilikler ile bunların ölçülmesi, akreditasyon süreçlerinin tanımlanması çalışmaları yapılmaktadır. Bunun yanı sıra Alliance of Technology Transfer Professionals (ATTP) kurumu ile de uluslararası akreditasyon çalışmaları yürütülmektedir.

Arayüz modelleri konusunda sahip olduğu birikimle kurgulanmasında öncü olduğu "Yenilikçi Arayüz Yapılan (YAY) Platformu" projesi İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmektedir. Projede yer alan 11 paydaşın hepsi ÜSİMP üyesidir. Bu paydaşlardan altısı Sabancı, Özyeğin, Marmara, Okan, Arel ve Kültür Üniversitelerinin TTO'larıdır. Sanayi Ar-Ge merkezi olan firmalar olarak VSY Biyoteknoloji ve Atabay İlaç firmaları yer almıştır. Ayrıca, Teknokent İstanbul, İstanbul Anadolu Yakası OSB ile İleri Teknoloji Altyapı Merkezi olarak SUNUM vardır. Proje paydaşlarının kimliğinden de anlaşılacağı gibi arz-talep ilişkisi içinde olabilecek yapılar bir araya getirilmiştir.

Proje kapsamında, klasik anlayışta bu yapılar arasındaki tek yönlü arz-talep ilişkisini iki yönlü hale dönüştürebilecek anlayış ve yapılanma değişikliğinin yaratılması hedeflendi. Kısacası artık sanayinin "üniversitenin pazarlayacak bir ürün varsa gelip tanıtması gerekir" anlayışından "yeni bilgiye, teknolojiye ihtiyacım var" arayışına

geçmesini sağlamak amaçlanıyor. OSB gibi şemsiye sanayi kuruluşlarının bu görevi yapması gerekir. Ancak Ar-Ge merkezi olan sanayi kuruluşları bilgiye en çok ihtiyaç duyan yapılar ve kendi bünyelerinde de bir arayüz yapı kurmalıdır. Ayrıca her TTO'nun da talep (müşteri beklentileri) doğrultusunda arz portföyünü düzenlemesi için çalışmalar yürütülmüştür.

ÜSİMP'in RTPP sertifikasına yönelik eğitim verme yetkisi vardır

RTPP sertifikası, ATTP derneği tarafından verilen ve uluslararası geçerliliği olan bir belgedir. ATTP 6 kıtada, 40 ülkede, 14 üye kuruluş tarafından temsil edilen bir yapıdır ve bilgi-teknoloji transferi profesyonellerine uluslararası mesleki standart olarak kabul edilen Registered Technology Transfer Profesional (RTPP) sertifikasını vermeye yetkilidir.

ÜSİMP, Türkiye adına 2014 yılında üye olmuş ve Türkiye'de RTPP sertifikasına yönelik eğitim verme yetkisini kazanmıştır. ATTP'nin akredite ettiği eğitim programlarını RTPP sertifikalı uzmanlarla Türkçe olarak vermektedir. 2020 Mayıs itibarıyla RTPP sertifikası alan uzman sayımız 21 olmuştur. Bu uzmanlarımız ile 2018-2020 yıllarında araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi ve patent bazlı girişimcilik konularında altı eğitim düzenlemiştir.

İş birlikleri sanayinin katma değerli üretim yapmasına yardımcı araçlardan sadece birisi

Her ne kadar 1980'li yıllara kıyasla çok yol almış olsak da akademi ile sanayi iş birliklerinde henüz olması gereken düzeye erişemediğimiz söylenemez. Ar-Ge bilincine ulaşmış büyük ölçekli firmalar bu iş birliklerini kendilerine uygun şekillerde yürütmektedirler; çünkü uluslararası pazarlarda teknoloji bazlı rekabet-

çiliğin risklerini algılayabilmekteler ve buna karşı çıkacak nitelikli insan kaynağına ve gerekli finansal güce sahiptirler. Ancak KOBİ'ler için aynı şeyler söylenemez; onlarda hem nitelikli insan kaynağı hem de finans problemidir.

ve bunu yapabileceğine kendisini inandırmalı. Bu konuda sanayicilerimizde ürkeklik yaratan husus hemen hepsinin 150-200 yıldır bilinen ve katma değeri düşük çimenter, cam, demir, tekstil vb. ürünleri üretiyor olmalarıdır.

“Ar-Ge bilincine ulaşmış büyük ölçekli firmalar bu iş birliklerini kendilerine uygun şekillerde yürütmektedirler; çünkü uluslararası pazarlarda teknoloji bazlı rekabetçiliğin risklerini algılayabilmekteler ve buna karşı çıkacak nitelikli insan kaynağına ve gerekli finansal güce sahiptirler. Ancak KOBİ'ler için aynı şeyler söylenemez; onlarda hem nitelikli insan kaynağı hem de finans problemidir.”

Aslında iş birlikleri sanayimizin yüksek katma değerli üretim yapmasına yardımcı olacak araçlardan sadece birisidir. İşletmelerin kendi değer zincirlerindeki her halkayı inceleme, iyileştirilecek hususları belirleme, iyileştirme için gerekirse yardım alma ve gelişimini izleyebilme becerilerine kavuşmaları gereklidir.

Böylece, sürekli iyileştirme süreci yaşayarak kapasitelerini geliştirebilir ve günlük sorunlardan nispeten arınmış olarak Ar-Ge / inovasyon çalışmalarına odaklanabilirler. Bu noktaya gelen firmalar rekabetçilik anlayışlarını sadece fiyat bazlı olmaktan kurtarabileceklerdir.

Cumhuriyet dönemiyle birlikte geliştirdiğimiz birçok yetkinlik kaybedilmiş durumda

Teknoloji üretmek rekabet gücünü artırabilmek için öncelikle işletme sahibi / yöneticisi bunu istemeli

Ancak unutmamalıdır ki bu ürünler özellikleri, işlevsellikleri itibarıyla sürekli değişime uğramışlardır ve bu değişim de devam edecektir. İnovatif olmaları için ille de robotik, elektronik vb. alanlarda faaliyet göstermeleri gerekmez.

İlaç endüstrisine gelecek olursak maalesef Cumhuriyet dönemiyle birlikte geliştirdiğimiz birçok yetkinlik kaybedilmiş durumdadır. Piyasaya yeni bir ilaç sürmek milyonlarca dolar yatırım gerektirmekte ve fikrin ortaya çıkmasından itibaren 10-15 yıl gibi bir zaman almaktadır. Bu durumda yerli ilaç firmalarının şu anda yapabildikleri kouruma süresi biten ilaçların eş değerini üretmek ile sınırlı kalmaktadır. Ancak bu topraklarda 3.000 civarında endemik bitki türleri olduğu dikkate alınırsa ilaç firmalarına yapacak çok iş var demektir. Endemik bitkilerin bazı türleri dağ köylüleri tarafından toplanarak yurt dışına satılmaktadır ve bunların birçoğunun ilaç ve kozmetik sanayinde kullanıldığı bilinmektedir.